

Seria **Colecția verde**

Coordonator: Mihai Ogrinji

Redactor de carte: Mihai Vasile

DTP: Adina Ristea, Marius Ristea

Referent: Mircea Săndulescu

Ilustrația: desene de Ary Murnu și Aimée Urechia;

Fotografii: revista O.N.T România (anii 1936 - 1940);
arhiva revistei România pitorească.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

URECHIA, NESTOR

Vraja Bucegilor / Nestor Urechia ;

pref.: Mihai Ogrinji. - București : România pitorească, 2013

ISBN 978-606-93217-4-4

I. Ogrinji, Mihai (pref.)

913(498)(23)

Copyright ©: Editura România pitorească

Tipărit la C.N.I. „CORESI” S.A.

NESTOR URECHIA

Vraja Bucegilor

Ediție revizuită

Editura România pitorească
2013

și Marius Crăciunoiu • Cătălin Curta • Dragoș David • Răzvan Dobre
 • Adrian Dobrin • Ion Dumitrescu • Florin Dumitrescu • Vasile
 Bogdan Dumitrică • Adrian Dumitru • Octavian Falevici • Cătălin
 Florescu • Paul Fozocoș - Gheorghe Găbudean • Marian Gherasim
 • Laura Giurgea • Dan Mircea Godina • Dan Golopenția • Dragoș
 Hazi • Radu Hera • Cristian Iacob • Liliana Brândușa Iamandi
 • Dan Ianchis • Cotyso Igna • Florin Ion • Roxana Ion • Raluca
 Irimia • Doru Iuga • Walter și Amalia Kargel • Mihai Kelemen •
 Cristian Laudoniu • Mihai Lilea • Ioana Lucaci • Prof. univ. dr.
 Nicolae Lupu • Emil Luzan • Alexandru Macrea • Ela Man • Ioana
 Man • Prof. univ. dr. Camelia Maria Manea • Cezar Manea • Mili
 și Dănuț Manea • Răzvan Manea • Emil Mitescu • Marlene și Dinu
 Mititeanu • Molnar Ludovic • Ionuț Morar • Cosmin Munteanu •
 Eduard și Irina Nedelciu • Codruța Nedelcu • Călina Negreanu •
 Prof. univ. dr. Puiu Nistoreanu • Gheorghe Nistoroiu • Bogdan Niță
 • Cătălin Niță • Ciprian Niță • Constantin Niță • Mihai Olenici •
 Mircea Oltean • Cătălin Olteanu • Sorina și George Oprea • Victor
 Panaitescu • Marian Panciu • Eduard Pantilimon • Valentin Paul
 • Zoran Pavai • Gheorghe Peteu • Gabriel Petrică • Andrei-Dinel
 Petrucescu • Angela și Nicu Pivodă • Elisabeta și Ioan Pivodă • Zamfir
 Pop • Damien Phulphin • Liana Popa • Conf. univ. dr. Delia Popescu •
 Adrian Popescu • Eugen Popovici • Potecarii.ro - Voluntariat pentru
 poteci de munte • Ana Predoiu • Marian Radu • Luca Ristea • Eugen
 Roman • Constantin Sava • Iosif Seresetlyi • Mihaela Setreanu •
 Radu Slăvoacă • Norbert și Liliana Stan • Eugenia Șerban • Radu
 Mircea Șerban • Alexandru Șipețean • Gabriel Teodorescu • Conf.
 univ. dr. Șerban Tomescu • Sorin Tomuțiu • Andrei Toth • Răzvan
 Tudose • Victor Tudose • Daniel Turcu • Sylviu Țânțăreanu • Cristian
 Tutunea • Constantin Udrea • Crina Vâja • Paul Valentin • Florentina
 Varga • Răzvan Vasilescu • Cătălin Vasilescu • Marius Vecan • Remus
 Vlădiceanu • Ioana și Daniel Voiculescu • Mircea Vuici • Florin
 Vulturar • Wild Francisc – câte un exemplar fiecare.

Cuprins

<i>Prefață</i>	5
<i>Partea I-a</i>	12
<i>Cuvânt înainte</i>	13
<i>Premergătorii</i>	19
<i>Vraja Bucegilor</i>	30
<i>Priveliștea Bucegilor</i>	31
<i>Dorul brânelor</i>	37
<i>Floarea Reginei</i>	41
<i>De vorbă cu starețul Ieronim</i>	44
<i>Nicolae Gelepeanu</i>	53
<i>Moș Ciulică grăiește</i>	58
<i>Partea a II-a</i>	64
<i>Însemnările lui Radu Plăieșu</i>	64
<i>Lămurire</i>	65
<i>Cap. I – Anul 1912</i>	67
<i>Cap. II – Anul 1913</i>	75
<i>Prima excursie: pe Muntele Morarul</i>	81
<i>Excursie în Valea Mălăieștilor și la Omul</i>	85
<i>Excursia în Valea Mălinului</i>	95
<i>Excursia la Peștera</i>	104
<i>Excursii în Valea Albă</i>	120
<i>Excursia pe Brâul Jepilor Mici și la Claiu Mare</i>	140
<i>Cap. III – Anii 1914-1915</i>	143
<i>Cap. IV – Anul 1916</i>	144
<i>Încheiere</i>	168
<i>Listă prenumerați</i>	173

am prețuit minunile Firei și în sufletu-mi am simțit palpând
câte o scânteie din divina bunătate a Celui de Sus!

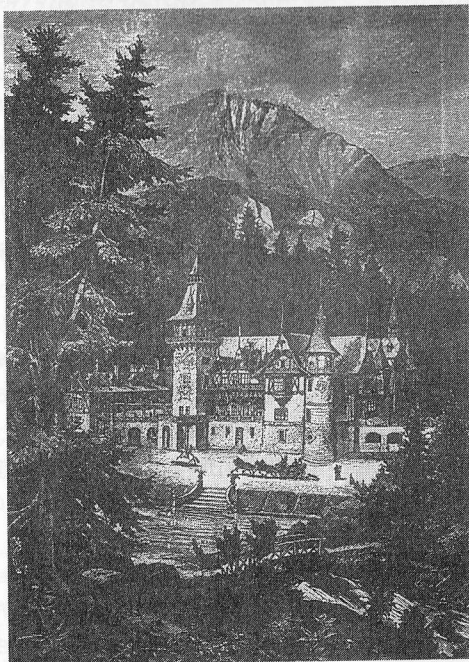
Acum, vai! Părul mi-e nins și picioarele nu mă mai ajută
ca altădată!

Dar iată că, scriind aceste rânduri, șirul amintirilor mă
învăluie mângâios și năluca tinereții mele tot mai hotărât se
deslușește prin ceața anilor pieriți...

Îți mulțumesc, din suflet, iubite prietene Haret, că mi-ai
dat prilejul să-mi retrăiesc anii mei cei frumoși, scriind
această cânticică.

Și, încheind acest „Cuvânt înainte”, aduc aici mulțumirile
mele cele mai calde bunului meu prieten Ary Murnu, cel
mai mare al nostru pictor al munților, care mi-a hărăzit
minunatele ilustrațiuni podoabe ale acestei lucrări.

Nestor URECHIA

Premergătorii

Asociației T. C. R.

Norocoși oameni cei care, în timpul de față, cutreieră Bucegii!
Norocoși, firește, fiindcă găsesc tot felul de înlesniri, de pe urma
căroră ușor își ating scopul: rețea de poteci bune, o mulțime de
semne indicatoare care îi duc ca și cu mâna în direcțiile dorite,
adăposturi minunate, unde își pot odihni truditele oase și afla de
ale mâncării înviorătoare trupurilor.

Străfulgeratu-le-a vreodată prin minte, acestor ocrotiți ai
T.C.R.-ului, gândul că nu tot așa a fost pe vremuri și că înaintea lor
au umblat pe Bucegi *premergătorii din epoca eroică a turismului*
în România, atunci când pe plaiuri nu era nimic clădit, fără nu-
mai primitive bordeie ciobănești și rare stâne, atunci când se
încolăceau pe după grumajii piscurilor numai cărări prăpăstioase,
de abia însăilate de ciobani, când suișul și umbletul pe acești
munți se putea, cu drept cuvânt, privi ca isprava isprăvilor, pe care
se încumetau s-o încerce numai cei însuflețiți de dorul aventurilor,
poftitori de întâmplări primejdioase, cei porniți din imboldul
dragostei pătimișe de natură, cei setoși de a înavuți comoara
de cunoștințe a omenirii, prin cercetări științifice? Adevăr de
netăgăduit este că dacă Bucegii sunt cunoscuți și iubiți de marea
mulțime a excursioniștilor, aceasta se datorește „bucegiștilor”,
premergători care, cu vorba, cu scrisul, cu fapta, au luptat zeci
de ani spre a pune în lumină *Vraja binefăcătoare a Bucegilor* și
a îndemna generațiile viitoare la câștigare de sănătate fizică și
morală, prin cutreierarea acestui falnic lanț al Carpaților noștri.

După această lămurire, cititorii vor înțelege pentru ce mă
hotărâsc să vorbesc, în această lucrare, despre *premergătorii*
bucegiști; bineînțeles, vor figura aici numai cei pieriți dintre noi.

Din documentația pe care o am în fața mea, în bună parte,
dăruiată mie de prietenul Mihai Haret, se învederează că cel dintâi

bucegist român a fost inginerul hotarnic Carol S. Gold (unul dintre bunicii fraților Haret), care a explorat Bucegii în verile anilor 1837-38, 1842-43 (iulie-august)⁵.

În al doilea rând, trebuie să-l menționăm pe *I. A. Vaillant*, profesor și publicist francez, care a luat parte, în secolul al 19-lea, la mișcarea de regenerare a neamului nostru.

Din activitatea lui în București și în Iași, precum și din lucrarea sa de căpetenie „*La Roumanie*”, se vedește ce fierbinte filo-român a fost. În partea finală a acestei scrieri, în volumul al treilea, în capitolul „*Orographie ou promenades pittoresques aux monts Buceci (Butcedji)*”, Vaillant dă minunate descrieri ale Naturii românești, cu o căldură înduioșătoare și un colorit fermecător⁶.

Cutreierătorii actuali ai Bucegilor, citind acel capitol, vor face constatarea că Bucegii de astăzi sunt cei de pe vremuri, că, de pildă, excursia, făcută de Vaillant în 1839 cu itinerarul Sinaia - Vârful cu Dor - Peștera - Babele - Omul, parc-ar fi fost efectuată în vara anului acesta!

Și să nu trecem cu vederea nobilul gând al lui Vaillant care, în 1839, a ținut să înfigă, pe vârful cel mai înalt al Bucegilor, pe *Omul, drapelul tricolor al Principatelor Unite*, dovedind astfel ce inimă de român bătea în pieptul său.

Urmează să cităm, la repezeală, în lipsă de amănunte pe:

Barbu Catargiu, a cărui semnătură se află la Peșteră (1850) și la Sfânta-Ana (1852).

Baronul de Talleyrand-Périgord, comisarul Franței în Principate, care, în august 1857, a vizitat, timp de o săptămână, „*les monastères les plus en renom (Predeal, Sinaia, Lespezi etc.) et les points les plus élevés de la partie des Carpathes qui sépare la Valachie de la Transylvanie*”.⁷

⁵ Carol S. Gold era de origine hanovrez. S-a născut, în 1798, la Brașov. De aici, în 1818, a venit în Muntenia chemat ca inginer, s-a însurat cu o româncă și s-a românizat ca totul.

⁶ Pentru amănunte asupra cărții lui Vaillant, vezi: Nestor Urechia - „Primul Bucegist român” în revista „Printre Hotare” An I No. 4, iulie 1908. Mihai Haret, „O excursie în Bucegi în 1939” în Anuarul S. T. R. Vol. XIII 1915.

⁷ Mânăstirile cele mai renumite (Predeal, Sinaia, Lespezi și punctele cele mai

I. Bèclard, consul general al Franței în Valachia, care, de la 16 iulie la 6 august 1858, a cutreierat întreaga regiune a Sinaiei, împreună cu munții înconjurători, probabil că și Bucegii.

După venirea la tron a lui Vodă Carol, sosește din străinătate, de la studii, și îndeosebi din Paris, o pleiadă de tineri care, culți și muncitori, iau parte la propășirea Țării pe terenul cultural. În ceea ce privește Bucegii, se cuvine să cităm un învățat botanist, cu reputație mondială: d-rul D. Brândză.

D-rul D. Brândză (1846-1895) a fost unul dintre marii propovăduitori de dragoste pentru Carpați și, mai ales, pentru Bucegi. El a explorat munții noștri aproape în fiecare an, erborizând cu pasiune. Era întotdeauna întovărășit de studenți, profesori și prieteni. Cel mai adesea avea, pe lângă dânsul, pe demna sa tovarășă de viață, *d-na Natalia Brândză*, o femeie foarte distinsă prin însușirile sale de persoană cultă și împodobită de virtute. D-na D. Brândză a împărtășit cu savantul său soț dragostea de Natură și mai cu seamă iubirea pentru flori împinsă la adorație. În grădina sa, un adevărat rai, din Strada Fântânei (lângă Casa Școalelor) cultiva flori din regiunea subalpină și alpină, aclimatizate numai prin îngrijiri deosebite date la epocile convenite ale anului; găseai acolo ghiocei, vioarele și măseaua-ciutei de pe Clăbucetul Baiului din Bușteni, Cleiță (daphne mezereum) din Poiana Hoților, de deasupra tunelului dinspre Azuga, Floarea Paștelui (anemone sylvie) și Crucea Voinicului (anemone hepatica) și Primule din Valea Cerbului, Regele garofițelor, Dianthus superbus (tot din Valea Cerbului), Brebenei din Poiana Staneică (la poalele Coștilei), Coprine (Narcissus radiiflorus) de pe Diham, Căldărușe (ancolii) și Curpen (atragena) din Valea Jepilor, Ciuboțica-cucului de pe Trestie (Bușteni), Rododendron de pe Piatra Arsă și suveran al florei Bucegilor, Edelweissul (Floarea Reginei). Pentru un iubitor al Bucegilor era o adevărată desfătare să viziteze acest colțșor poetic, de poveste, din Strada Fântânei, în centrul Bucureștilor murdari și urât mirositori!⁸

ridicate ale părților Carpaților care separă Valahia de Transilvania.

⁸ Nepotul doctorului D. Brândză, distinsul botanist G. Brândză, doctor în științe naturale de la Sorbona, continuă, cu pietate și nespūsă dragoste, să întrețină

În numeroasele și lungile sale explorări prin Bucegi, d-rul Brândză era foarte des întovărășit de *D. A. Sturdza*, prieten al său intim, un pasionat al umbletului pe jos, care, pe drept cuvânt, poate fi socotit printre cutreierătorii Bucegilor de pe vremuri.

Un alt învățat botanist, d-rul *D. Grecescu*, trebuie menționat aici, nu ca un colindător propriu-zis în Bucegi, dar, mai ales, fiindcă a scris asupra florei acestor munți. În „*Conspectul Florei României*” (1898), d-rul *D. Grecescu* a dat o atenție specială florei alpine. De la dânsul avem încă monografia „*Plantele vasculare din Bucegi*”, scriere postumă publicată de Academia Română, sub îngrijirea lui *Em. C. Teodorescu*, în care face un amănunțit studiu al regiunii Bucegilor.

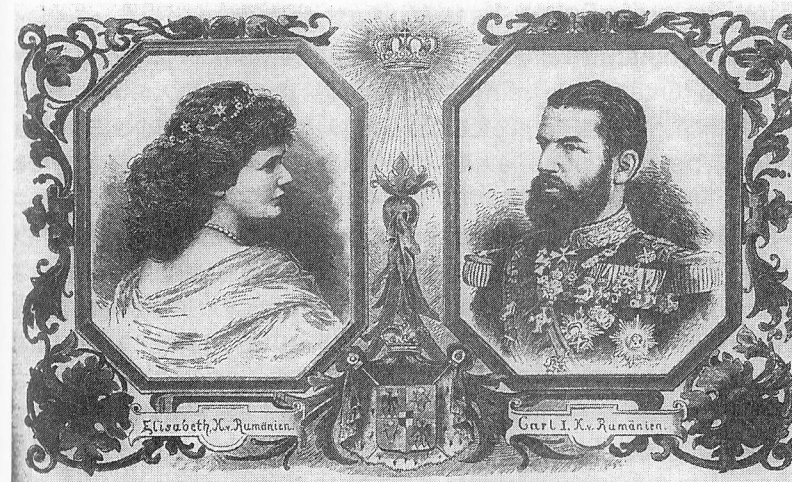
Se cuvine acum să vorbim, cu pietate, despre marele Vrăjitor care, clădindu-și un castel pe malul pârâului Peleş, la poalele Bucegilor, într-un ținut pe vremuri pustiu, înconjurat de codri nepătrunși, a făcut minunea cea mare: au răsărit, din pajiște, pe vremea noastră, case mândre, iar cărarea Prahovei, vechiul drum al Brașovului, făcându-se o cale frumoasă și ocrotitoare drumeților, străbate acum orașe și sate, în care sporește munca românească.

Acest măreț magician, Regele Carol, a arătat Bucegilor, din ziua în care i-a cunoscut și până la moarte, o nețărmurită dragoste.

Într-o audiență pe care i-a acordat-o lui *Mihai Haret*⁹, marele nostru Rege i-a descris una dintre excursiile sale în Bucegi, pe la sfârșitul lunii iunie a anului 1880. A fost întovărășit de primul ministru de pe atunci, *D. A. Sturdza*, de doctorul *D. Brândză* botanistul, de un francez, oaspe al Curții, de doi adjutanți și doi țărani, cu cai de bagaje. Au suit *Piatra Arsă*, pe poteca veche (nici pomeneală nu era atunci de poteca bună de azi) și au coborât la *Peștera Ialomiței*, unde au dejunat, neputând vizita decât *Grota Mihnea Vodă*, căci peștera nu era desfundată. Spre seară, s-au urcat pe *Bătrâna*, pe poteca oilor (de bună seamă prin *Suchelnița* și *Horoaba*) și au ajuns în vecinătatea *Vârfului Țapului*. Aici, în

acest rai.

⁹ Vezi *M. Haret*, *Castelul Peleş* (1924)

jurul unui foc mare din jnepenii cărați de cai, s-au pârpalit toată noaptea sub cerul liber, pe o vreme frumoasă ca în povești, însă foarte rece. A doua zi, au luat-o de-a lungul graniței de pe munții *Strungii*, până la *Omul*, unde au făcut un popas lung, de au luat masa și s-au odihnit. În timp ce d-rul *Brândză* erboriza, *Vodă Carol* sta gânditor în fața minunatei vederi asupra podișului *Ardealului*; poate că de atunci Suveranul a întrezărit desfășurarea idealului nostru național.

De la *Omul* au urmat creasta Bucegilor până la *Vârful cu Dor*, de unde *Vodă* vroia să arate, a treia zi, francezului, vederea *Câmpinei* și poate a *Ploieștilor*. Caii, care o luaseră înainte, căraseră și aici lemne, așa că au petrecut sub *Vârful cu Dor* a doua noapte, sub bolta țintuită cu diamante sclipitoare.

A treia zi s-au suit pe piscul *Vârfului cu Dor*, de unde însă, din cauza ceții și prafului în suspensie, n-au putut vedea aproape nimic spre câmpie. În cursul zilei s-au înapoiat la *Sinaia*. *Vodă Carol*, peste măsură de mulțumit de cele ce văzuse pe plaiurile de sus ale Bucegilor, îndemna în urmă foarte stăruitor pe toți oaspeții săi să se urce pe acest neasemănat de frumos lanț al Carpaților.

Acest îndemn venea și din partea Suveranei.

Carmen Sylva a fost o înflăcărată admiratoare a Bucegilor; dânsa, cea dintâi, a dat domnișoarelor și doamnelor românce pilda cea bună, urcându-se pe munte. Pe toată dreptatea, a meritat să i se dedice floarea sa preferată, *Edelweiss-ul*, numind-o *Floarea Reginei*, pe când numele său popular, ciobănesc, era *Floare de Bucegi*, *Floare de Colți*¹⁰.

Dar venind la vremuri mai aproape de noi, putem afirma că în Cartea de aur a carpatismului vor fi însemnați la locul de onoare doi mari iubitori ai munților, care au fost și doi nedespărțiți prieteni, îndrăgostiți de Bucegi. Ambii au fost la noi adevărați premergători în alpinism.

*Nicolae Bogdan*¹¹, până în ultimele clipe ale vieții sale, adică până prin octombrie 1921, a cutreierat Bucegii, bătând, cel mai adesea, pe cei mai tineri ca dânsul, prin rezistența, iuțeala și veselia sa. Plăcerea lui cea mare era să umble, să umble mult, însoțit de numeroși camarazi. Am putea zice că „devora kilometri”, căutând să înfăptuiască recorduri, „omorându-și tovarășii de oboseală”.

Nicolae Bogdan a făcut școală în alpinism, lăsând după dânsul o seamă de tineri, risipiți în toate unghiurile țării, cu dragoste de munte adânc împlântată în suflet.

Doctorul Petre Gold Haret,¹² amicul și ucenicul lui Bogdan în ale drumeției, a fost un fierbinte iubitor al munților noștri și, îndeosebi, al Bucegilor.

Deși tânăr, sub conducerea lui cumpănită s-au organizat și efectuat nenumărate excursii în munți, foarte reușite, unele rămase vestite în cercurile alpine, care, pe lângă faptul că au lăsat neșterse amintiri participanților, au format și o serie de alpiniști de

¹⁰Am avea aici prilejul să semnalăm printre oamenii de stat care au fost colaboratorii Regelui Carol, pe lângă D. A. Sturza și pe Take Ionescu. Neuitatul mare om politic Take Ionescu a făcut, în tovarășia soției sale, englezoaică de origine, numeroase excursii prin Bucegi și munții înconjurători (poteca de pe Diham-Bucșoi, ducând la casa de adăpost Mălăiești, purta numele de Take Ionescu Weg, fiindcă el contribuise bănește la construirea ei).

¹¹Născut în 1855 în Alexandria (Teleorman), decedat în București în 1922. A fost profesor și îndeplinea și funcția de secretar la Cameră.

¹²Născut în București în 1888, decedat în București în 30 iunie 1918, în vârstă de 30 de ani, la patru zile după ce fusese demobilizat.

valoare, dintre care mulți continuă și azi, cu suflet, la dezvoltarea celei mai minunate îndeletniciri a zilelor de vacanță.

Cât era de mare dragostea de munte a acestui entuziast, se poate judeca după următoarele rânduri dintr-o scrisoare ce a adresat fratelui său Mihai, de pe front, în prima parte a campaniei din 1916-1918, când se află, cu unitatea sa, ca medic de batalion, pe muntele *Sorica* de la Azuga. „Noi ne aflăm pe Sorica, unde suntem sub pământ foarte bine instalați. Am un bordei splendid. Acuma zic și eu că sunt un om norocos, căci mi-a fost dat să fac războiul pe Valea Prahovei, chiar sus pe creasta munților, în fața marelui Bucegilor. Cât e noaptea de lungă, cu riscul de a primi vreun obuz în cap, stau și privesc la zidul fantastic al Coștilei, iluminat de colorații extraordinare, când se sparg de dânsul obuzele nemților, care produc și ecouri nemaipomenite, prin ploaia de bolovani ce provoacă. Este o *feerie fără pereche*; și dacă din obuzele care se mai rătăcesc, destul de des, și pe la noi, pe Sorica, sau din șuieratul gloanțelor pe deasupra capului nu mi s-ar aduce aminte că moartea mă paște și că sunt în război, aș dori ca acest spectacol unic, care se repetă în fiecare noapte, să dureze cât voi trăi.

Se vorbește pe aici ca batalionul nostru să fie dus chiar pe Bucegi, sus pe Caraiman sau Coștila și inima îmi tresaltă de bucurie, căci atunci, dacă-mi va fi dat să mor, *voi muri și voi fi îngropat chiar sus, pe creasta Bucegilor noștri iubiți*. Ce fericire!”

Ce suflet ales era doctorul Petre Gold-Haret¹³ și ce pierdere pentru țara noastră, care avea atâta nevoie de oameni cu simțiri

¹³ Doctor, 1 dec. 1914, al Facultății de medicină din București, Petre Gold-Haret, care avea gradul de medic căpitan în rezervă, s-a distins în război ca un erou și a fost decorat cu cele mai înalte ordine. În timpul retragerii dezastruoase din toamna lui 1916, el, care cunoștea din excursiile sale, la perfecție, regiunea muntoasă până aproape de Valea Buzăului, a condus ani de-a rândul unitatea din care făcea parte, ba chiar lui i se datorește că ambulanțele și tot materialul sanitar al diviziei a IV-a a fost scăpat de a fi capturat de inamic, în timp ce divizia cădea aproape în întregime prizonieră.

fine, cu idealuri înălțătoare, în mijlocul atâtor materialişti grosolani care ne dau patria de răpă!

Moartea acestui bun român i s-a tras din război, căci chiar în ziua demobilizării a răcit grozav și din cauza urmelor lăsate de suferințele războiului, de tifosul exantematic și de reumatismul căpătat pe front, organismul său slăbit n-a mai putut lupta cu boala, astfel că a avut durerea să închidă ochii înainte de izbânda definitivă. Tocmai se încheiase pacea cu puterile centrale și ni se impusese noua groaznică graniță prin Caraiman - Peștera lalomiței - Zănoaga. Cu toată adorația ce avea pentru munții noștri, el a declarat fratelui său Mihai, numai cu două zile înainte de a se prăpădi, că e hotărât să renunțe la excursii în munți și că înnebunește la ideea că Omul, Coștila, Caraimanul, vor fi de acum în stăpânire ungurească.

Pierderea a jumătate dintre iubii lui Bucegi, a trei sferturi din Piatra Craiului a fost pentru doctorul Petre Gold Haret cea mai dureroasă lovitură din viața sa și cauza care l-a deprimat cel mai mult în cursul celor trei zile de boală!

Dacă acum trecem de la Petre Gold-Haret, un intelectual foarte cult, purtător de un nume ilustru, la Nicolae Gelepeanu, om din popor, autodidact, pricina este că ambii erau îndrăgostiți de Natură, cel dintâi în mod rațional, cel din urmă instinctiv.

*Nicolae Gelepeanu*¹⁴ a fost cea mai originală figură din șirul bărbaților care au iubit Bucegii și i-au cutreierat, în lung și în lat, izbutind să le cunoască toate tainele, întreaga lor situație topografică, fauna și flora lor în amănunte.

În orice clipă, Gelepeanu era gata să se cațere pe Bucegi, călăuzindu-i pe cei doritori de excursii pe munți. Multe generații de tineri, îndeosebi, îi datoresc ore de mulțumire sufletească petrecute prin văile și pe plaiurile Bucegilor. L-am cunoscut de aproape; i-am fost ucenic în ale bucegiei. Prinosul meu de

¹⁴ Nicolae Gelepeanu s-a născut în Zărnești (Ardeal) în 1860; a decedat în Bușteni, în 1923. În tinerețe a fost băiat de prăvălie, la Brașov, la Târgoviște. În București, a învățat să fabrice instrumente de muzică. S-a stabilit în 1889 în Bușteni. Vezi amănunte la articolul special închinat lui.

recunoștință i-l aduc sub forma unui articol special ce i-am închinat în această cărticică (vezi mai departe). Adaug numai: Fie-i ușoară țărâna în poeticul cimitiraș de pe Zamura, unde este el îngropat, în fața splendidei panorame a Bucegilor care i-au fost atât de dragi!

Dar iată că, ajuns la încheierea acestor rânduri, bag de seamă că l-am trecut cu vederea pe cel mai vechi cutreierător al Bucegilor, a cărui ființă se pierde în negura unui trecut de aproape două mii de ani: *ciobanul român*, care a purtat facla românismului de la Tisa până la Nistru și în Caucaz, de la Tisa până la Dunăre, în Balcani și în munții Pindului. Acest umil cioban român este cel mai nobil simbol al romanității noastre înfrânte adesea, dar niciodată nimicită, ci *semper rediviva*.

Păstorul, *păcurarul* român, a *scris*, cu tălpile opincilor lui, acea rețea de poteci, cărări și cărării de care te folosești tu astăzi, excursionistule; și de auzi picuriș de fluiet ori muget de buciom, nu-ți vine în minte gândul că aceleași ecouri s-au răsfrânt, timp de două milenii, în uriașele cute ale Bucegilor?

Dar nu e nevoie să ne înapoiem cu sute de ani în trecutul nostru, pentru a avea știri despre firea ciobanilor români; noi, aceștia de față, care am colindat prin Bucegi, timp de 3-4 decenii, am cunoscut mulți dintre acești Români, adevărați Români în primitivitatea lor, păstrători ai comorii de minte și simțire românească.

Eu personal am stat, de nenumărate ori, de vorbă cu ciobani de la deosebite stâne de pe Bucegi și mai aproape cu sufletul l-am avut pe moș Mitru din Moeciu (Bran), care-mi citea poezii de Bolintineanu, de Alecsandri, îmi recita „Nunta Zamfirei” a lui Coșbuc și avea un dar neîntrecut de a povesti basme.

Prietenul meu Mihai Haret îmi spunea deunăzi cum a cunoscut câțiva ciobani pe care mi-i cita:

Prunaru a fost douăzeci de ani cioban la bordeiul din Jepii Mari; om simplu, fără buche de carte, era instinctiv un iubitor inteligent al Bucegilor, totdeauna gata să servească de călăuză iscusită. Într-o toamnă, amicul meu a nimerit la bordeiul din Jepii